

MINISTERIET

NOTAT

15. december 2004

Til ministeren

Indledningstale til brug for åbent samråd i KUU den 15. december 2004

Tak. Jeg vil først – i anledning af, at der nu er et åbent samråd - kort beskrive, hvorfor regeringen i sin tid besluttede, at forslag til lov om indhentelse af børneattest i forbindelse med ansættelse af personale m.v. – L 72 – skulle fremsættes, og hvad forslaget nærmere går ud på.

Jeg har sagt det før, og jeg siger det gerne igen - ét overgreb mod vores børn, er ét for meget. Regeringen har derfor haft og har fortsat en målsætning, der går ud på at gøre alt, hvad vi kan, for at forhindre seksuelle overgreb mod børn. Ud over dette lovforslag, har regeringen da også taget en række initiativer på dette område, hvor bl.a. kan nævnes:

- Socialministeriet har bedt Videnscentret SISO (der er en forkortelse for ”Sociale indsatser ved seksuelle overgreb mod børn”) udarbejde idékatalog om instrukser og beredskabsplaner til forebyggelse og håndtering af mistanke om seksuelle overgreb, ligesom der skal udarbejdes undervisningsmateriale
- SISO har desuden fået til opgave at tilbyde øget rådgivning og vejledning af kommuner og personer, der arbejder professionelt med børn
- Justitsministeriet har endvidere sendt udkast til nyt indberetningscirkulære i høring. Indberetningscirkulæret indeholder retningslinjer om indberetning og videregivelse af oplysninger om sigtelser og domme bl.a. i sager vedrørende seksuelle overgreb mod børn. Det nye cirkulære har til hensigt at muliggøre videregivelse af oplysninger også til private foreninger.

Lovforslaget om børneattester skal således se som et af flere initiativer i bestræbelserne på at beskytte vores børn mod seksuelle overgreb.

Lovforslaget har til formål at gøre det obligatorisk for myndigheder og foreninger at indhente børneattest, når de ansætter en person, der skal have direkte kontakt

med børn under 15 år. Børneattester indhentes hos Det Centrale Kriminalregister og omfatter oplysninger om overtrædelse af straffelovens bestemmelser om seksuelt angreb mod børn.

Siden 2001 har der været mulighed for at indhente børneattester på ansøgere til sådanne job, men dette har ikke været obligatorisk. Flere og flere – særligt idrætsforeninger – er imidlertid på frivillig basis begyndt at benytte sig af denne mulighed for at tjekke, om en ansøger er dømt for overtrædelse af en af pædofilibestemmelserne i straffeloven. Der er indtil den 1. oktober i år udstedt i alt 125.000 børneattester, hvoraf de 21 var positive.

Sigtet med at gøre indhentelse af børneattester obligatorisk er at skabe et endnu bedre grundlag for at sikre, at der ikke ansættes eller beskæftiges personer i børnerelaterede job, som har fået dom for overtrædelse af straffelovens pædofilibestemmelser. Målet er, at der fremover udstedes nul eller tæt på nul positive attester.

Det er for mig helt oplagt, at indhentelse af børneattest medfører, at pædofile enten på forhånd opgiver at søge børnerelaterede job m.v., eller bliver forhindret i at få et sådant job, fordi der udstedes en positiv børneattest på dem.

Der er tale om en bemyndigelseslov. Det er af retssikkerhedsmæssige grunde. Når foreninger m.v. kan ifalde bødestraf for bevidst at undlade at indhente børneattest, bør det stå knivskarpt, hvem der omfattes. Dette mål opnås bedst ved, at der udstedes bekendtgørelser på de enkelte områder. Der er jo her tale om mange forskellige områder, fra skoler og daginstitutioner over kirker og svømmehaller til idrætsforeninger og spejderklubber. For at sikre en ensartethed i de forskellige administrative forskrifter, vil jeg og mit ministerium dog koordinere udarbejdelsen af bekendtgørelserne. Som jeg derudover har tilkendegivet i mit svar til Kulturudvalget på spørgsmål nr. 33, vil alle udkast til bekendtgørelser blive sendt til Kulturudvalget, forinden udstedelse finder sted.

For så vidt angår forholdet til persondataloven, finder jeg det nødvendigt at forklare det forløb, der har ført til, at der i lovforslaget er en undtagelse fra persondataloven vedrørende anmeldelse til og udstedelse af tilladelse fra Datatilsynet. Jeg vil understrege, at der altså ikke er tale om en generel fravigelse af persondataloven, hvis regler om forsvarlig behandling af personoplysninger altså stadig gælder på dette område.

Datatilsynet pegede i sit første høringssvar på muligheden for i lovforslaget at indføje en undtagelse fra persondataloven. Dette drøftede mit ministerium indgående med såvel Datatilsynet som Justitsministeriet, hvilket førte til formuleringen af undtagelsesbestemmelsen i § 4 i lovforslaget.

I denne konklusion om at fravige er indgået en række overvejelser, som jeg her vil skitsere.

Der er ingen tvivl om, at positive børneattester indeholder personfølsomme oplysninger. Dette skal imidlertid sættes i det perspektiv, dels at den pågældende person selv har givet samtykke til indhentelse af børneattesten, dels at reglerne har til formål at bidrage til at opfylde et særdeles væsentligt samfundsmæssigt formål, nemlig at undgå seksuelle overgreb mod børn begået af personer, som specifikt søger børnerelaterede job.

En pligt til anmeldelse m.v. til Datatilsynet vil være administrativt besværligt, både for fx foreninger med frivillige ledere og for Datatilsynet. Anmeldelsespligten ville eksempelvis omfatte ca. 15.000 foreninger. De fleste offentlige myndigheder er i forvejen anmeldt til Datatilsynet.

Besværet er ikke i sig selv et problem, men det skal sættes i forhold til det beskedne antal positive børneattester, der vitterlig udstedes – som tidligere nævnt indtil nu 21 ud af 125.000. Når det som konsekvens af lovforslaget bliver obligatorisk at indhente børneattest ved nyansættelse i børnerelaterede job, vil der utvivlsomt blive udstedt betydeligt flere børneattester årligt. Der vil imidlertid ikke nødvendigvis blive udstedt flere positive attester. Det skyldes, at pædofile som følge af de obligatoriske regler må forventes at blive mere opmærksomme på eksistensen af børneattester og på konsekvenserne heraf. Efter gennemførelsen af de administrative forskrifter om indhentelse af børneattest vil vi styrke informationsindsatsen på området; dette forventes at bidrage yderligere til regeringens målsætning om, at der bliver udstedt så få positive børneattester som overhovedet muligt.

Det administrative besvær vil således være uforholdsmæssigt stort i betragtning af de få positive børneattester, der vil blive udstedt. Ud fra en tankegang om proportionalitet har vi altså fundet det rimeligt at fravige reglerne om anmeldelsespligt.

Hertil kommer, at lovforslaget omfattes af lovovervågning, hvilket jeg vender tilbage til i min besvarelse af det stillede samrådsspørgsmål..

Datatilsynet har efterfølgende i et nyt høringssvar erklæret, at denne undtagelse ikke er i strid med databeskyttelsesdirektivet. Datatilsynet har gjort opmærksom på de andre muligheder, der er, for kontrol med overholdelsen af persondatalovgivningen. Disse muligheder er nærmere beskrevet i min besvarelse af Kulturudvalgets spørgsmål nr. 25. Af dette svar fremgår det, at man kan klage til Datatilsynet, såfremt man mener, lovgivningen er tilsidesat, ligesom der kan indgives politianmeldelse enten af en borger eller af Datatilsynet, hvis bestemmelserne i persondataloven skønnes overtrådt.

Endelig vil regeringen for at medvirke til at sikre, at behandlingen af de personfølsomme oplysninger i en børneattest håndteres korrekt, sørge for udarbejdelse af en vejledning, som sendes til alle relevante myndigheder og foreninger m.v., dvs. alle der ansætter eller beskæftiger folk i børnerelaterede job. Formålet er at varetage hensynet til retssikkerheden for fx idrætsledere, der pludselig står med en personfølsom positiv børneattest i hånden. I vejledningen vil det blive beskrevet, hvad man må, kan og bør, når man modtager en sådan attest. Vejledningen vil blive udarbejdet i samarbejde med Datatilsynet. Udkast til en sådan vejledning vil, som nævnt i min besvarelse af spørgsmål nr. 33, blive sendt til Kulturudvalget, forinden udstedelse finder sted.

Selve samrådsspørgsmålet går på, hvordan jeg vil sikre, at almindelige regler for god lovgivning overholdes ved behandling af lovforslaget. Jeg mener, at dette er sket med L 72, hvilket efter min opfattelse også fremgår af den redegørelse, jeg lige har givet.

Jeg vil herved understrege, for det første at selve lovforslaget er udarbejdet i samarbejde med Justitsministeriet og for det andet, at justitsministeren under samrådet i Kulturudvalget den 8. december udtalte, at lovforslaget efter hendes opfattelse

ikke giver anledning til betænkeligheder, hverken med hensyn til det forhold, at der er tale om en rammelov, eller når det gælder retssikkerhedsspørgsmål.

Endelig har jeg netop i dag oversendt et ændringsforslag til loven, således at denne tilføjes en revisionsbestemmelse.

Lovforslaget er som nævnt omfattet af lovovervågning. Dette indebærer, at der senest tre år efter lovens ikrafttræden vil blive udarbejdet en rapport, som sendes til Folketinget, og som bl.a. redegør for, om formålet med loven er opfyldt, om loven har haft den tilsigtede virkning m.v. Da det følger af lovforslaget, at loven træder i kraft den 1. juli 2005, vil denne rapport således skulle sendes til Folketinget senest 1. juli 2008. Det foreslås på den baggrund, at en eventuel revision finder sted i det pågældende folketingsår, dvs. folketingsåret 2007-08.

Jeg vil godt garantere, at alt videre arbejde på dette område som hidtil vil foregå i et tæt samarbejde med Justitsministeriet, Datatilsynet og andre berørte myndigheder, og at der vil blive taget alle hensyn til retssikkerhed. Som nævnt får Folketingets Kulturudvalg tilsendt udkast til bekendtgørelser og vejledning, og udvalget kan naturligvis inddrage andre af Folketingets stående udvalg, herunder Retsudvalget. Jeg ser frem til, at vi på denne måde til foråret sammen, altså minister og udvalg, igen vurderer de retssikkerhedsmæssige aspekter i forbindelse med den konkrete udmøntning af børneattestloven.

Tak, formand.